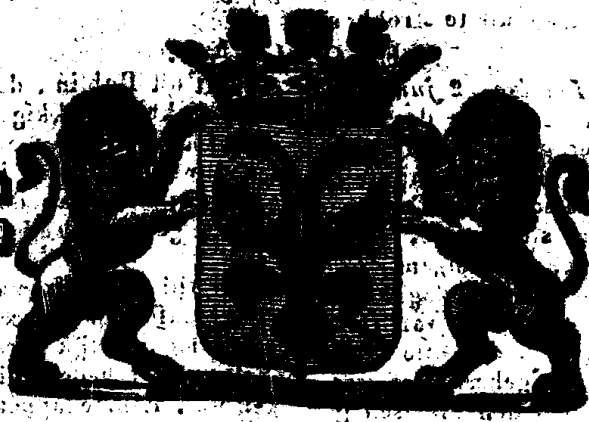

ARNHEMSE SCOURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal
weeks wordt uitgegeven, en wel op Dinsdag,
Woensdag, Donderdag, Zaterdag en Zondag, is
f5 in de drie maanden.

DINGSDAG 8 JUNI.

De prijs der Advertentiën is, van een tot vijf
regels, f1.00; en voor elken regel daarboven 20
centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke
plaatsing.

Landhuishoudkundig congres. Tienden.

Onder de belangrijkste onderwerpen, welke dezer dagen in het landhuishoudkundig congres ter sprake gebragt zijn, behoort vooral het stuk der tienden. Wanneer men in den laatsten tijd zoo vele pogingen heeft zien aanwenden, om den landbouw te bevorderen door doelboze kunstmiddelen, door het algemeen te bezwaren ten behoeve van eenigen, is men blijde te zien, dat men dit thans door andere, verstandiger middelen tracht te bewerken, door opruiming der hinderpalen, welke zeer medewerken den bloei van den landbouw te beletten.

Onder deze hinderpalen zijn de tienden een der voornaamste en belangrijkste. Wat strekken kan tot vermindering van dien last, verdient zoo veel te meer de aandacht, als hij vooral zeer de mindere landbouwers drukt, eene der oorzaken is van het afnemen van het aantal kleine landeigenaren en dus het pauperismus in de hand werkt. Aan dien druk mag het wel voornamelijk geweten worden, dat in alle landen, waar tienden geheven werden, de landbouw seker eenigen aanhoudend gedingen bij de regerlijke magt aanhangig waren. Men beproefde zich op die wijze eenen last van de schouders te schuiven, onder welken men vreesde te bezwijken. Hoe vele kosten ook met de regtsgedingen gemoeid mogten wezen, hoe gering ook, blijkens de ondervinding, de kans van slagen was, — men liet zich niet afschrikken, maar procedeerde voort. De cijfers, door den heer STAATS EVERS aangevoerd, zijn welsprekend; bijna honderd gedingen in een jaar bewijzen, hoe zeer men zich gekneld en gedrukt gevoelde.

Moeijelijk is het ook eenen last te bedenken, welke zwaarder den grond-eigendom drukt. Knellend zou reeds het regt wezen, wanneer de tiende van de zuivere opbrengst betaald moest worden; men betaalde dan, echter, daar alleen, waar was en naar gelang men trok.

Dit is echter het geval niet: men neemt van de bruto-opbrengst en dus veel meer dan een tiende. De inkomsten van den oogst maken niet altijd de uitgaven, ter zijner verkrijging besteed, goed. In dat geval betaalt de tiendplichtige, inderdaad, niet van zijne inkomsten, want hij heeft die niet; maar hij neemt het van zijn

kapitaal en vermindert daardoor ook de inkomsten van volgende jaren.

Nemen wij echter het gewone geval, dat er, na aftrek van alle kosten, een zuiver overschot voor den landbouwer overblijft. Deskundigen schatten de zuivere jaarlijksche opbrengst van den grond op 20—40 ten honderd van de onzuivere. Moet hij nu een tiende van zijne opbrengst betalen, zoo moet hij de helft of een vierde van zijn zuiver inkomen aan den tiendheffer afstaan. Om met cijfers te spreken: wanneer de bruto-opbrengst van een erf f1000 zal wezen, rekent men, dat de zuivere opbrengst f200 tot f400 zal bedragen. De tiende is intuschen f100 en dus de helft of het vierde van het eigenlijke inkomen des landman's. Wie ziet dit bezwaar niet in? Zelfs wanneer men den last de helft lager stellen wil, van 25—50 pct. op 12½—25 wil brengen; zal men toch het drukkende van dezen last op de landerijen niet kunnen loochenen.

De tienden hebben een ander groot bezwaar; zij beletten de verbetering der landerijen; want naar mate de landbouwer kosten aan zijn land besteedt en de opbrengst vermeerderd, doet hij ook tevens den last der tienden toenemen. Hij betaalt nu niet enkel meer tienden van zijnen grond, maar ook van zijn daaraan te koste gelegd kapitaal en van zijnen arbeid. De voordeelen zijn zelden zoo belangrijk, dat hij onder zulk eenen druk hopen kan zijn kapitaal terug te krijgen, dewijl dit voor een groot gedeelte door de tienden wordt opgeslokt. Hij doet dus liever niets, laat den grond liever verarmen dan dat hij een ander met zijne moeite en zijn geld verrijken zal. Vooral wordt daardoor eene goede bemesting, welke dikwijls herhaald moet worden, belet. De tienden gaan met een te belangrijk gedeelte der door de verbetering verkregene meerdere opbrengst heen, dan dat de landbouwer zich voor zijne uitgaven genoegzaam beloond ziet. Daar de gewassen, die het meest opbrengen, ook de meeste voorschotten vorderen, schrikt men, vooral bij lage prijzen, den landbouwer van het telen dier gewassen af, dewijl hij weet, dat daardoor ook zijne opbrengst aan den tiendheffer eene beduidende vermeerdering moet ondergaan.

Bij groote grondeigenaars wordt dit bezwaar weinig gevoeld. Deze zijn met eene

kleine rente tevreden; landeigendom is bij hen niet enkel eene bron van inkomsten, — het heeft voor hen ook andere voordeelen, welke hen gemakkelijker over de geringe renten doen heenstappen. Maar geheel anders is het met den landbouwer; en hoe geringer hij is, hoe zwaarder hem de last drukt. Hij moet uit de opbrengst van zijnen grond leven en ziet zich een groot deel van die opbrengst ontruikt voor een ander, van welken hij het regt niet beseffen kan. De arme landbouwer is niet in staat door verbeteringen de opbrengst van zijnen grond te vermeerderen; daartoe ontbreekt hem kapitaal en crediet, of, zoo hij al het laatste vond, hij zou slechts eenen nieuwen last bij zijne vorige voegen, de zorg voor de betaling der interesssen van het geleende geld. Hij put dus zijnen grond uit; zijne zuivere en onzuivere inkomsten zouden veelal niet verschillen, wanneer hij zijnen arbeid volgens het gewone dagloon berekende, en van die opbrengst, echter, ontruikt hem de tiendheffer nog een tiende deel. Hij teert zijn kapitaal dus op, wordt gedwongen zijnen eigendom af te staan en mag blijde zijn, wanneer een gunstig lot hem misschien als daglooner den grond doet bewerken, welken hij en zijne voorouders eens in eigendom bezaten? Kan dit anders dan verbittering bij hem wekken, nadeelig op zijne zedelijkheid werken en afkeer geven van een land, waar men hem zelfs de eerste behoeften niet laat? Niet dat wij den tiendheffer beschuldigen; hij maakt gebruik van een regt en is dus, zoo hij zich binnen de grenzen daarvan houdt, buiten schuld: maar zijn regt is in strijd met het welbegrepen belang der maatschappij; het is tijd, dat de wet hier tusschen beide trede, ten einde die nadeelige werking voor het vervolg te beletten. In hoe verre dit, zonder onregtvaardigheid jegens de eigenaars van het tiendregt, geschieden kan, hopen wij in een volgend nummer te beschouwen.

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 29 mei. De Duitsche landverhuizingkwestie schijnt, zoowel in hare politieke verhoudingen, als in verband met het, dagelijks meer en meer en dreigend toenemende, pauperismus, de ernstige opmerkzaamheid der regeringen van den Bondsdag tot zich te hebben getrokken. Eene gewigtige stem, in deze kwestie, aal de vereenigde landdag te

Berlijn kunnen uitbrengen, indien dezelve, naar men hoopt, die vraag nog tot een punt van beraadslaging maakt. In de standvergadering te Darmstadt zal de vraag der landverhuizing eerstdaags ter sprake komen. Het aldaar geprojecteerde »Nationalverein» wacht nog steeds de landsheerlijke goedkeuring zijner statuten.

— Naar alles, wat nevens de ontworpen *Bonds-drukperswet* bekend wordt, schijnt, dat de censuur slechts plaats zal maken voor een *repressief systeem*, vergezeld van en gerugsteund door zeer gestrengde bepalingen omtrent borgstellingen, concessies, straffen, enz. Maar zelfs tot dien prijs, zou de Duitse drukpers hare emancipatie (?) uit de banden der censuur met vreemde begroeten, in zoverre haar slechts in eene vast bepaalde, maar bovenal mondelinge en openbare rechtspleging, bij vervolging, eenige waarborg geboden wordt.

ZWITSERLAND.

Van de grens, 29 mei. Met geestkracht en vastberadenheid heeft de groote raad van Bern zich der eedgenootschappelijke levensvragen aangeetrokken en schijnt met eenparigheid van stemmen instructiën gegeven, niet tot opheffing van het schuts-verbond der zeven katholieke standen, maar tot *dadelijke tusschenkomst* met alle ten dienste staande middelen.

OOSTENRIJK.

Wenen, 2 juni. Met de meest gespannen verwachting ziet men hier de beslissing te gemoet omtrent den weg, welke de overlandpost definitief nemen zal. Sedert eenigen tijd bevindt zich, namelijk, de Triester groothandelaar *Morpurgo* als vertegenwoordiger van den Oostenrijkschen Lloyd, alhier, om, namens een Engelsche maatschappij, de concessie te erlangen tot den aanleg van eenen spoorweg van Bruck aan de Moer over Salzburg tot aan de grenzen van Beieren, of om, indien de staat zelf den aanleg van dezen weg mogt willen op zich nemen, het daartoe benodigd kapitaal in voorschot aan te bieden. Dit voorstel wordt aangedrongen met de opmerking, dat op de tegenwoordige route over Oderberg en Berlijn alle spoorwegen slechts één spoor hebben en men den dag en het uur der aankomst van den Oostindischen post niet vooraf bepalen kan, zoodat de belemmerde en onvertraagde voortzetting de overlandreis volstrekt onmogelijk is. Daarentegen vermoedt men hier vrij algemeen, dat aan den overlandpost niets anders dan het traject over Oderberg en daarna over Praag zal kunnen worden aangeboden, als moelende het in het belang van Oostenrijk liggen, die residentie zooveel mogelijke centralisatie van handels-bedrijvigheid te verzekeren, terwijl het, daarenboven, aan het staatsbestuur niet onverschillig zijn kan, of een aantal van 200,000 passagiers den weg over Wenen insla, dan wel dien door Opper-Siermark naar de Beijersche grens nemen.

PRUISSEN.

Berlijn, 2 juni. Redert eenige dagen bevindt zich de Pruisische gezant bij het hof te Petersburg, de heer *von Bockow*, alhier; hij heeft, zegt men, zeer ernstige berichten, zoowel aangaande de hoogst wankelende gezondheid des keizers, als nevens de groote misnoegdheid medegebragt, welke de jongste (staatkundige?) gebeurtenissen te Petersburg zouden verwekt hebben. De heer *von Bockow* zal niet spoedig op zijnen post terugkeeren, maar eerst een bad-rijst doen.

— Het gerucht, dat de heer *von Canitz*, minister van buitenlandsche zaken, zou aftreden, is slechts in zoverre gegrond, dat hij wel herhaaldelijk den wensch daartoe heeft te kennen gegeven, maar men verwacht niet grond, dat hij, vooral in de voor de buitenlandsche staatkunde zoo moeilijke omstandigheden des tegenwoordigen tijds, niet op de vervulling van zijnen wensch zal blijven staan.

— De akte van beschuldiging tegen de bij de jongste samenwering in het hertogdom Posen betrokken personen is thans in druk verschenen. Zij bestaat 120 folio-bladzijden en loopt over 216 blaadzijden, welke, dienvolgens, allen, bij wege van openlijke en mondelinge strafvordering, voor het kamergerecht zullen teregtstaan. Uit dezelve blijkt, onder anderen, dat het net der samenwering over alle landstreken, welke het vroegere koninkrijk Polen uitmaakten, verspreid was. Die akte wordt thans in het Poolsch overgezet en zal, gedrukt, aan de beschuldigten versprekt worden; ook spreekt men nog van een Fransche vertaling daarvan. Dat eenige geïrresteerde Polen weder in vrijheid gesteld en weder anderen aan Rusland uitgeleverd geworden zijn, is reeds gemeld.

— Het gerucht, dat er aldaar een Duitsch postcongres, en wel te Dresden, zou gehouden worden, blijkt onwaar; volkomen waar, daarentegen, is het, dat onze regering voortgaat, de reeds getroffen overeenkomsten met Rusland, Zweden, Denemarken, Oostenrijk en Engeland, tot bevordering der post- en

vooral der briefporto's-aangelegenheden, ook op het Westen uit te strekken.

ENGLAND.

Londen, 2 juni. Men schrijft uit Dublin, dat de verschijningen der aardappelen-siekte gelukkig niet over geheel Ierland verspreid zijn. Tot nog toe heeft men de verschijnselen slechts waargenomen in de graafschappen Carbon en Armagh; doch van de andere straken des lands heeft men geene nadeelige berichten ontvangen.

— Eenige dagen geleden, terwijl een landman in de omstreken van Hambleton (graafschap Worcester) het land omzette, vond hij een menschelijk geraamte dat geheel gaaf was, behalve den schedel, die op verscheiden plaatsen gebroken was. Eenige lappen van kleedingstukken bewezen duidelijk, dat het lichaam geheel gekleed in de aarde was gestopt, en deden het vermoeden een misdaad ontstaan. De daarbij geroepen geneesheeren verklaarden, dat het geraamte reeds 10 of 12 jaren daar gelegen moest hebben en beweerden, volgens den staat van den schedel, dat hier een moord had plaats gehad.

Men herinnerde zich, dat, omstreeks het einde van 1836, een voerman op zekeren avond een paard had hooren hinniken, in een klein boschje, ongeveer een mijl van de plaats gelegen waar het lijk ontdekt was; hij was daarop afgegaan en vond het arme beest zoo uitgeput en zwak dat men vooronderstellen moest, dat het reeds twee of drie dagen aan eenen boom was vastgebonden. Alle nasporingen om den eigenaar te ontdekken waren vruchteloos, en het paard werd voor 12 £ verkocht.

Het gerucht verspreidde zich, evenwel, dat dit paard aan een beestenkooper toebehoorde, die ieder jaar het graafschap doortrok, en dat deze man vermoord was geworden; men beschuldigde er zelfs twee bedelaars van, welke men in het bezit van een aanzienlijke som gelds had gezien, en beweerde zelfs een van hen te hebben hooren zeggen: »Indien ik voortaan weder iemand vermoord, verlang ik voor mijn aandeel de helft van het geld.»

Doch dit waren allen slechts losse geruchten en de politie sloeg er geen acht op. Maar de ontdekking van het geraamte maakte den argwaan weder gaande; men trachtte het paard en den zadel weder te vinden, en toen dat eindelijk gelukt was en men den zadel had losgetornd, ontdekte men den naam van den maker, welke, ondervraagd zijnde, zich ook herinnerde dezen zadel aan eenen beestenkooper uit het graafschap Leicester verkocht te hebben, die sedert 12 jaren verdwenen was.

De beide bedelaars werden daarop dadelijk gevangen genomen en hebben hunne misdaad reeds bekend.

Londen, 3 juni. Het Huis der Gemeenten heeft gisteren beraadslaagd over de bijzondere bepalingen van het aanhangige ontwerp van wet, strekkende tot vereenvoudiging en bespoediging der rechtsbedeeling in zaken, waarin kinderen als misdadigers betrokken zijn. Dit ontwerp heeft algemeen bijval gevonden, met uitzondering van de bepaling, waarbij aan de bevoegde regtelijke overheden de magt verleend wordt, om de jeugdige misdadigers, in plaats van tot gevangenisstraf, in de gevallen, waarin deze in het algemeen op het door hen gepleegde misdrijf gesteld is, tot eene lichamelijke en terstond uit te voeren kastijding ter versoordeelen. Ten laatste is echter ook deze bepaling aangenomen, met 55 tegen 7 stemmen.

Londen, 5 juni. Volgens de *Daily News* zouden de bewonderaars van *O'Connell* besluten hebben, zijne overblijfselen de laatste eer te bewijzen, door in plegtigen optocht hier langs de straten te trekken, wanneer dezelve door de hoofdstad naar Ierland zullen worden gebragt. De katholieke geestelijkheid zal ter zijner eere eenen lykmis vieren in de kerk te Meerfields.

FRANKRIJK.

Parijs, 3 juni. In de eerste dagen van mei jl. heeft het dagblad *la Presse*, hetwelk onder toezigt van den heer *Emile de Girardin*, lid van de Kamer der Gedeputeerden, wordt geschreven en uitgegeven, een verhoog medegedeeld over de wijze, waarop het volk vertegenwoordigd wordt, in welk verhoog, onder anderen, werd beweerd, dat men thans alles voor geld kan verkrijgen, tot zelfs de waardigheid van Pair van Frankrijk, en dat onlangs twee zoodanige titels waren aangeboden tegen de aanzienlijke som van 80,000 franken. In eene der laatste zittingen van de Kamer der Pairs heeft de heer *de Boissy* te kennen gegeven, dat de heer *Girardin*, ter zake van dat verhoog, zich voor den regter behoorde te verantwoorden; doch hij heeft geene ondersteuning gevonden. In de vergadering van heden is deze zaak weder ter sprake gebragt en wel door den heer *de Pontois*, vroeger Fransch gezant in Zwitserland, welke bepaaldelijk heeft voorgesteld, om den heer *de Girardin* zoodra mogelijk ter verantwoording te roepen voor het Gerechtshof der Pairs. De heeren *de Castellans*, *de Pontecoulant*, *de Montalembert* en *de Boissy* hebben dit voorstel krachtig ondersteund. Andere leden, waaronder de voorzitter en de heer *Barihe*, hebben zich daartegen verklaard, op grond, dat de waardigheid der Kamer geëquivoc was aangerand, en dat alleen de leden van het kabinet door de bedoelde aantijging waren beledigd. Dit heeft echter niet gebaat, en het voorstel van den heer *de Pontois* is, hoewel met eene geringe meerderheid van stemmen, aangenomen. Terstond daarop heeft zich een bode van de Kamer

der Pairs begeven naar de vergadering van de gedeputeerden, en den heer *de Girardin* gedagvaard, om voor de Pairs te verschijnen. De gedeputeerden zullen, ingevolge de wettelijke voorschriften, hunne toestemming moeten geven tot deze geregeldige vervolging van hun medelid, en die toestemming zal vermoedelijk niet worden geweigerd. Men verzekert, dat de heer *de Girardin* heeft verklaard, dat niets hem aangenamer konde zijn, dan op deze wijze gedwongen te worden tot het werelddandig maken van daadzaken, welke hij anders bezwaarlijk ter algemeene kennis zoude hebben kunnen brengen.

Men begrijpt ligtelijk, dat deze gebeurtenis algemeen groot opsien heeft verwekt, en zeer verschillend wordt beoordeeld. Velen keuren den door de Pairs genomen maatregel af, en meenen, dat de waardigheid houder vergadering gevaar loopt van daardoor meer te verliezen dan te winnen.

Parijs, 4 juni. Het door de Kamer der Pairs genomen besluit om den heer *de Girardin* hoofd-directeur van *de Presse*, en tevens gedeputeerde, voor zich te doen roepen, verwekt eenige sensatie te Parijs. De oppositie schijnt willens te zijn, hem onder hare bescherming te nemen. De *Presse* geeft geene de minste verklaring aangaande het haar ten laste gelegde feit, doch eenige vrienden van den journalist hebben zich belaat ondershands te verspreiden, dat hij de handen vol bewijsstukken heeft, en dat men, wel zal doen hem niet te zeer te dringen, vermits hij dan wellicht besluiten mogt deze stukken te vertoonen.

Binnenlandsche berichten.

's Gravenhage, 5 juni. In de teregtzitting van den Hoogen Raad van 11. vrijdag heeft de procureur-generaal weder in 13 zeven-kinderen-zaken geconcludeerd tot toewijzing van den eisch; de Hooge Raad heeft in alle zaken de uitspraak bepaald op den eersten regladag na de vacantie, op welken zelfden dag ook de conclusien van den procureur-generaal in de nog overige zaken bepaald zijn. Het is te vooronderstellen, dat de regering zich dat lange middel zal ten nutte maken, om ten minste die zaken af te doen, die, ook naar het gevoelen van het openbaar ministerie, boven allen redelijken twijfel verheven zijn. Men verneemt, dat aan *Hoogland* nu eerst het eerste jaar der toegeloge van f 250 zal worden uitgekeerd. Zullen de overige vaders nu ook jaar en dag moeten wachten, en in het onzekere gelaten worden, wat men omtrent hen zal goedvinden te beslissen? En, zoo ja, wie zal dan oorzaak en schuld zijn, indien, zoo als in de zaak van *Hoogland*, tot de executie toe zal moeten geprocedeerd worden in de zestig aanhangig gemaakte zaken?

's Gravenhage, 6 juni. Omtrent de openbare zittingen des behouds; twee ministeriële departementen zullen door hunne hoofden vertaalen worden en ledig (1) worden.

»De held van Mons, de onvergelykelijke *la Sarras*, treedt, noodgedwongen, van het toneel af, waarop het jammerlijk treurspel onzer batenlandsche schauden, onder zijn beleid, werd opgevoerd. De maat is volgemeten, en het verslag onzer Tweede Kamer over zijne begrooting, was als de druppel die den emmer doet overloopen. Hoe bedaard en standvastig die goede Tweede Kamer ook zijn moge, daar bestaat geene hoop meer voor den slecht bespraakten Lazaar, om geld te krijgen ter verzorging zijner met kindereental gezegende vriendjes en Traversjes. Hij moge op nieuw komen stotteren van zijne: »GEZINNIGHEIT tot verdere uitzuiniging van zijn hoofdstuk, dat reeds »Om een derde verminderd is» — het staat te vreesen, dat de bedaarde Kamer lagche over zijne welsprekendheid, maar zijne begrooting weigere. En verbeeldt u dan, dat eenige krachtige stem verder ga, en den minister interpellere wegens Laboon; wegens Turijn, wegens het Russisch traktaat, dat zoo echt Russisch is; wegens de eigendom-schendende overeenkomst met Hanover, wegens het Belgische verbond; wegens Napels, Krakod enz. — en dat alles vermenigvuldigd met de zes en dertig bijzondere grieven, reeds zoo bedaard in het verslag der Tweede Kamer vermeld welk eene helche pijnbank zou dat zijn, voor den minister,

»Van wiens tong de woorden vloeijen,
»Zoet als geeselslagen van de hand der straf.
»Verschrikt door dat vooruitzigt, wandelt hier de minister tegenover de Tweede Kamer, zeer wijselijk, gelijk in 1880 de kolonel tegenover het vrijkorps van *Pontecoulant*: hij capiteert, hij geeft zich over, behoudens krijgseer.

»Werd hij in 1830 wegens zijn heldhaftig gedrag *gepenanceerd*, hoewel met verhooging van rang, — thans komt hij juist van pas om het schitterend ambt te vervullen, dat ten hove nog open is. Wordt graaf *Jan op stal geest*, — voor hem is het opperjagermeesterschap weggelegd; waarmee dan het stel groot-officieren van 's konings huis compleet met zijn, tot groote vreemde van wie daarin belang stellen.

»Daar zijn er, die eene groote verheffing voor mijnheer *la Sarras* zien in die benoeming tot opperjagermeester, en die meenen, dat hem de handen verkeerdt genoeg zullen staan, sedert der valkenjagten zoo zeer furve maken, gezien, dat hij lot dus ver slechts gewoon is met vlieg — zijne diplomaten — om te gaan. Het is echter mogelijk, dat Lazaar er anders over denkt, en uit dien hoofde niet te

(1) Namelijk de departementen, en niet de hoofden — want die waren het sedert lang.

gen dat ambt opziet; welligt dewijl hij zijne uilen voor valken hebbe gehouden.

»Hoe dat wezen moge, hij trekke in vrede; en het eenigst wat wij verlangen is nooit verder iets van hem te hooren. Hij behandelde zijne valken en jagthonden beter dan 's lands belangen, en hale zich niet weder een: *«mala est plus que bene»* — op den hals.

»En wie denkt gij, dat hem zal vervangen? — Ach, noch een *Falok*, noch ook een *valk*; niemand anders dan de graaf van *Randwijck*; dewelke alzoo mede zijn departement ledig zal laten, hetwelk trouwens door zijn aanblijven moeilijk gezegd kon worden bezet te zijn, of men moest dat woord in geselschapigen zin opvatten.

»Van *Randwijck*, tezende op den roem zijner uitvinding, dat hier te lande de kinderen *toevallig* geboren worden, en op de schande zijner schanduse processen, heeft tot duover letterlijk niets verrigt. De schromelijke verwaaring heerscht in zijne departement, waaronder de belangen der ingezetenen niet weinig lijden. Wij zwijgen van zijne nalatigheid, of, om met het verslag der Tweede Kamer te spreken: *«Man de weinige voortvarendheid, die bij dit departement wordt bespeurd.»* — Wij kunnen ons evenmin als de Tweede Kamer verklaren: *«Sho, het overgroot getal ondergeschikte ambtenaren, die niet alleen de noodige geschiktheid bezitten, zoo weinig wezenlijks wordt tot stand gebracht.»* Wij stemmen, met het verslag in: *«dat nergens het getal der terugblijvende wets-ontwerpen zoo groot, en nergens de voorziening in die behoeften meer dringende is»* — maar wij zwijgen van dat alles, om uit den grond van ons hart hem te beklagen, wiens belangen afhankelijk zijn van eenige concessie of eenige schikking van dit departement. Hij mag van geluk spreken, zoo te eeniger tijd zijne stukken uit een bestoven hoek weder te voorschijn komen.

»Het ziet er uit in het departement van mijnheer van *Randwijck*, even als in zijn hoofd, een chaos: *radia, indigestaque moles;*

Non quidquam, nisi pondus iners; congestaque eodem

Non bene junctarum discordia semina rerum.

»Mijnheer van *Randwijck*, hoewel een graaf, beschouwt zich echter niet als een *Titan*, die orde en licht in dien chaos zou kunnen aanbrengen. De talloze verwijten der Tweede Kamer; zijne *toevallige* nederlaag; de tegenstand van den staatsraad tegen zijn wets-ontwerpen over het stem- en kiesrecht; zijne gegeweide rees voor nieuwe nederlagen — alles doet hem verlangen de vlugt te nemen naar het buitenlandsch departement. Het is daar zoo behagelijk; zoo buiten schot, gedekt als men is door den koninklijken mantel, waarvan mijnheer *Hoffman* te vergeten trecht een *schip* op te ligten, om den verschietend te behooren.

»Zoo is het — mijnheer van *Randwijck* gaat onder dien mantel kruipen. Hij heeft reeds vele vorderingen voor die betrekking gemaakt, voor welke men trouwens niemand — zegge *niemand* — anders vinden kan. *«Hoe weet hij, dat er eene commissie voor de Rijnvaart bestaat; hoe kent hij op kaart van het Nat. van 't Algemeen het eiland Labouar vinden, en ik wil hem mededeelen, dat in Sardinië het Code Penal van Napoleon geldt, zodat ook de opvoeding van een minderjarig kind gestraft wordt, algeen van wat het volkenrecht leert, waarmee een minister zich natuurlijk niet kan inlaten.»*

»Meer vorderingen, evenwel, dan in kennis, heeft hij gemaakt in het aannemen van *airs*. Gaat hem spreken over een onderwerp van hetwelk hij niets weet — en gij behoeft daar waarlijk niet lang naar te zoeken — gij zult hem met grafelijke deftigheid kin en ooren in eenen witten moasterdas zien terugtrekken, en u genadiglijk eenige raadgevingen te bedienen. Wacht u evenwel zijnen raad op te volgen.

»Deze nieuweling aangaleerde *airs*, zullen zeker niet weinig voldoen tegenover de vreemde diplomaten; wie weet of hij er de Engelschen niet mede van Labouar verjaagt, ten jufvrouwe *Maldewin* uit den kleedingswinkel.

»Maar stappen wij van dit ongelukkig mispunt af, en gaan wij er op uit om te onderzoeken wie zijn pas aangevangen werk zal overnemen. Zoodra ik iets vernem, zal ik het melden. Tot dus ver heb ik het volgend drietal hooren noemen:

- het *Bleisje*;
- het *Mensje*;
- het *Buikje*.

§ *Zalt-Bommel*, 5 juni. »Al de ontvangsten, door de *C. Hooyer* ontvangen, bedragen te zamen: 12 pakjes *savo*, vele hemden en kleedingsstukken, 2 halve en 2 halve halve rijst, 10 zakken en 19 ponden gort, 4 ton kibbeling, eene halve ton haring en f. 28.206.63. Na weinige dagen zal aan alle welwillenden worden bekend gemaakt, hoe door deze middelstukken in den nood der armen in en bij den *Landhuis* waard tot ultimo juni ruim voorzien is en ook men *verwijderde dorpen* zijn bijgestaan.

»*Arnhem*, 6 juni. Heden werd de vergadering van het Landhuishoudkundig Congres voortgezet, nadat de leden — ten getale van ongeveer 180 — tot in den morgen van heden vriendschappelijk aan den feestrijken disch waren vereenigd gebleven. — Heden zijn de voorlagen en debatten over de Landhuishoudkundige scholen en over de statuut van den landbouw voortgezet; is er ook eene

commissie benoemd voor het onderzoek van de ziekten der gewassen; en wordt door professor *Numan* een verslag medegedeeld nopens eenige ziekten van het vee, waarover tot dusverre nog niet was gesproken. Daarop wordt inmiddels bepaald, dat het congres ten volgenden jare in Groningen zal vergaderen. Vervolgens sprak de heer *Suringar* over landbouwkolonien, en drong aan op het vestigen van sulke scholen hier te lande, ter opleiding van verwaarloosde knapen, enz., waarover in de volgende vergadering nader zal worden beraadslaagd. Er zijn ook maatregelen beraamd, om de verschillende genootschappen van landbouw, enz. in ons land onderling in nauwer verband te brengen. Over den zout-accijs en den vrijdom daarvan worden belangrijke praktische wenken gegeven; eveneens ook over den wisselbouw, door den Duitschen *Freiherr von Martens*; over het ontginnen van den ondergrond der hooge veenen, door mr. van *Roijen*, waarbij hij tevens over het kanaliseren van onze woeste gronden spreekt. — Het volgende congres zal worden gehouden in de eerste helft van juni des aanstaaenden jaars, en het bestuur daarvan bestaat als volgt, zoo als de benoeming in de vergadering van heden heeft plaats gehad: voorzitter en vice-voorzitter, mr. *B. Wichers* en mr. *A. van Roijen*; secretaris en suppleant-secretaris, dr. *Stratingh* en dr. *Ali Cohen*; thesauriers de heer *Schillhuis* en de heer *Duploux*.

De voorzitter bedankt vervolgens de leden voor de welwillende opkomst gedurende drie dagen; hij verklaart, dat hij had opgezien tegen de taak, hem opgedragen, doch dat hem deze door de leden gemakkelijk was gemaakt; dat meer en meer de overtuiging zich had gevestigd van het nuttige deser vereeniging, en dat hij wenschte, dat dezelfde eendragt in de volgende vergaderingen moge blijven heerschen en niet minder door belangrijke en nuttige handelingen moge gekenmerkt worden.

— Wij gelooven den houders van paarden geene ondiens te doen met aan dezelve te herinneren, dat bij het *Programma der Wedloopen en Harddraverijen*, alhier den 12den juli aanstaaende te houden, is bepaald:

No. 7. *Eene Harddraverij*. Prijs door de stad *Arnhem* aangeboden f100. *Eenspannige paarden voor eene chais*, mis ingeschreven voor den 1sten juli 1847. Afstand eenmaal de baan. Inleg f5 te voegen bij den prijs. De paarden moeten sijn inlandsche, geboren in 1842 of later. Ieder paard loopt afzonderlijk. De snelheid van elken rid wordt door den *cronometer* opgenomen.

Ingezonden stukken.

Door plaatsgebrek hebben wij het onderstaande adres niet eerder kunnen opsoemen. De geëerde inzender vergeve ons deze vertraging.

Aan Heeren Gedeputeerde Staten der provincie Gelderland.

EEN GROOT ACHTBARE HEEREN!

Geen de ondergeteekenden, hoofd-onderwijzers binnen de provincie Gelderland, met verschuldigde eerbiedige kentien:

dat zij steeds met innerlijke erkentelijkheid de hooge belangstelling hebben gade geslagen, waarmee de provinciale autoriteit van Gelderland de zaken van het lager onderwijs in haar gewest heeft voorgestaan, en waarvan hare medewerking tot de vernieuwing of verbetering van schoolgebouwen en onderwijzers-woningen steeds de sprekeid bewijzen zijn geweest;

dat deze belangstelling van de zijde van UEd. Groot Achtbaren op de onderwijzers in Gelderland ten allen tijde zeer gunstig heeft gewerkt en bij hen den ijver aangewakkerd, om, met inspanning van alle krachten, aan de betrachtig van hunne moeilijke verplichtingen werkzaam te zijn, gelijk dan ook uit het steeds toenemend getal van ter schoolgaande kinderen geenszamen kan blijken.

Alzo door de onderwijzing geleerd, dat UEd. Groot Achtbare, gaare alle bemoeijingen wilt in de hand werken, welke strekken kunnen tot bevordering van den bloei van het lager onderwijs in ons gewest, wagen het de ondergeteekenden de vrijheid te nemen, UEd. Groot Achtbare te wijzen op eenige bij het onderwijs in Gelderland nog bestaande gebreken, welke het bij sommige andere provinciën van Nederland doen achter staan.

Al die gebreken, al die hinderpalen zijn nitloofsels van eene éenige, doch helaas! vruchtbare bron: *het betalen van het schoolgeld door de ouders der leerlingen.*

Hierdoor toch wordt de onderwijzer afhankelijk gemaakt van de ouders, die hem als hunnen loontrekkenden en ondergeschikten dienaar gaan beschouwen, en daarom ook kunnen invloed in en buiten de school op hem willen uitoefenen.

Hierdoor worden de kinderen willekeurig en geheel onzijdig aan de school onttrokken, zonder dat de ouders eenig taf van jaren of meerdere of mindere ervaring der kinderen gehonden zijn.

Hierdoor verzuimen de kinderen de school dikwijls geheele weken achtereen, en wel om de beuzelachtigste redenen, die nog vaak slechts tot dekmantel moeten dienen, om daar achter de sucht tot besparing van eenige weinige centen schoolgeld te verbergen.

Hierdoor nog blijft een groot gedeelte der kinderen, wier ouders met moeite in hun dagelijksch onderhoud kunnen voorzien en onvermogend sijn iets voor het onderwijs en de opvoeding hunner kinderen af te zonderen, van alle onderwijs verstoken.

Aan dezelfde oorzaak is het mede toe te schrijven, dat verreweg het meerendeel der schoolpligtige kinderen ten platten lande de school slechts gedurende 3 à 4 maanden van het jaar bezoeken, hetgeen natuurlijk op den geregelden gang van het onderwijs zeer nadeelig moet werken en den onderwijzer, die zich niet kan vereenigen met dien noodlottigen gang van zaken, dien men nu, doch ten onregte, eene kleur van noodzakelijk kwaad wil geven, dikwijls lust en moed beneemt; en het kan ook niet anders, of bij den verigsten en meest verzinden onderwijzer, moet ten laatste de ijver verminderen, waar hij steeds met zoo veel onwil, onverschilligheid en geringschatting van sijn werk te kampen heeft.

Hierdoor gaat verder de invordering der schoolgelden dikwijls met veel moeite en onaangenaamheden gepaard.

De onderwijzer wordt van hebsucht beschuldigd, wanneer hij durft aanmanen tot betaling van die penningen, die hem en den zijnen voeding, kleeding en dekking moeten verschaffen; of wel, hij wordt van schraapzucht verdacht, wanneer hij gebruik maakt van het regt, hem bij zijne instructie toegekend en zich de volle week laat betalen, wanneer het kind slechts gedurende een gedeelte derselver de school heeft bezocht. — Vele ouders zijn, daarenboven, onvoorzigtig en onkiesch genoeg, die beschuldigingen tegen den onderwijzer in te brengen, ten aanhoore van hunne kinderen, bij wie hij hierdoor natuurlijk allen sedelijken invloed, zoo noodzakelijk voor een goed onderwijs, verliezen moet en alle vruchten van sijn onderwijs moet zien verloren gaan.

Ook niet alle ouders betalen den onderwijzer het schoolgeld, dat deze wettig van hen te vorderen heeft, en het getal der sulken is dikwijls niet gering. — De onderwijzer, die zich buitendien met eene meestal hoogst karige belooning moet te vreden stellen, ziet zich daardoor in zijne inkomsten bekorten buiten staat gesteld, om in het onderhoud van zich en de zijnen behoorlijk te voorzien.

Geldelijke zorgen en bange kommer knellen hem en dese kan hij, bij het intreden sijn school, niet altijd van zich afwerpen; zij vergezellen hem maar al te dikwijls bij sijn onderwijs en maken hem ongeschikt voor de vervulling sijn verpligtingen; en toch kan hij met den besten wil, die zorgen niet altijd voorkomen, want sijn bestaan is niet verzekerd en eene begroting voor zijne uitgaven daardoor onmogelijk gemaakt.

Nog een ander bezwaar vloeit uit die noodlottige oorzaak van zoo veel kwaad in het lager onderwijs voort, daar, juist door het betalen van het schoolgeld door de ouders, alle klassificatie bijna onmogelijk wordt gemaakt. Immers in verreweg de meeste scholen ten platten lande heeft de verhooging van klasse ook de verhooging van het schoolgeld ten gevolge.

Hierbij komt weder der ouders willekeur in het spel; want wanneer de onderwijzer oordeelt, dat een leerling gereedelijk tot eene hoogere klasse kan overgaan, wordt sulke soms door de ouders niet gedoogd, omdat die verplaatsing eene verhooging in het tantum van het schoolgeld te weeg brengt.

Velen offeren daaraan niet zelden het toekomstig welzijn hunner kinderen op, daar zij, niet willende dat hun kind leere schrijven of rekenen, wanneer de onderwijzer het noodig gelooft, en het evenwel zoo vroegtijdig mogelijk, ja schier altijd te vroegtijdig aan het onderwijs onttrekkende, dat, daarenboven, voor hen slechts weinige maanden duurt, het in die vakken of ten halve of geheel onwetend laten en hunnen kinderen daarvoor in later tijd vaak reden geven, om der ouders zorgeloosheid omtrent hunne opvoeding met bittere tranen te beweenen.

Doch dieselfde verhooging van schoolgeld bij den overgang tot eene hoogere klasse, die den onderwijzer door der ouders willekeur in sijn school aan banden legt, is voor hem tevens eene bron van verzoeking en voor het onderwijs hoogst schadelijk.

Door die verhooging, toch, zal dese of gene licht in verzoeking gebracht worden, een kind eerder dan noodig is, tot eene hoogere klasse te doen overgaan, omdat sulks zijne inkomsten sijnft. Gevalt dit den ouders niet, dan staan hem beschuldigingen van allerlei aard te wachten en ditmaal niet zonder grond.

Getukt het hem, het nog niet genoeg ervaren kind tot eene hoogere klasse dan wel behoorde, over te brengen, — dan wordt daardoor onder beiderlei omstandigheden aan het onderwijs onberekenbaar nadeel toegebracht.

Ook gebeurt het niet zelden, dat de ouders der kinderen, nog boeken te huis hebbeude, die, of zij zelven of huane vaders en moeders hebben gebruikt, volstrekt willen dat hun kind uit dat oude boek leere, terwijl de onderwijzer met zijne overige leerlingen naar de door hem vastgestelde reeks schoolboeken, een ander gebruiken, waardoor natuurlijk alle klassikaal onderwijs de bodem wordt ingeslagen.

Ziet daar, Edel Groot Achtbare Heeren! U slechts eenige weinige dadelijke gevolgen voorgehouden van een gebruik, dat der bevordering van het lager onderwijs maar al te lang heeft in den weg gestaan.

En dese zoo schadelijke gevolgen sijn niet denkbeeldig maar daadwerkelijk, gelijk elk kan getuigen.

die in het schoolwezen van ons vaderland niet ten eenenmale vreemd is.

Al dat kwaad, al dat schadelijke met wortel en tot uit te roeijen en het onderwijs in Gelderland te verheffen tot het standpunt, waarop het behoorde geplaatst te worden, — dit, Edel Groot Achtb. Heeren! is eene grootsche taak, waarvan de uitvoering in uwe magt staat.

Het middel daartoe is eenvoudig: het is, de *daarstelling van een algemeen provinciaal schoolreglement*, waarbij alle schoolgelden door tuschenkomst van de plaatselijke besturen worden gevonden en den onderwijzer nitbetaald.

Hetzij ons nog vergund, beknopelijk de voordeelen van zulk eene inrigting boven den tegenwoordigen staat van zaken aan te wijzen.

Bij zulk eene inrigting moet een zekere leeftijd worden vastgesteld, gedurende welke de kinderen schoolplichtig zijn; met andere woorden: gedurende welke het schoolgeld voor de kinderen regelmatig moet worden betaald. — Deze maatregel brengt mede:

1o. dat de kinderen de school tot op meer geleverden leeftijd blijven bezoeken en dus meer voordeel van het onderwijs kunnen trekken;

2o. dat de school meer geregeld wordt bezocht en minder willekeurig versuimd, omdat het te huis blijven nu geene besparing van schoolgeld medebrengt, dat immers doorlopend aan het gemeente-bestuur moet worden voldaan, waardoor het onderwijs ontegenzeggelijk meer vruchten zal dragen dan tot heden het geval was;

3o. dat het getal der schoolgaande kinderen aanmerkelijk zal vermeerderen, gelijk de provincie Groningen daarvan het voorbeeld heeft opgeleverd, waar het getal schoolgaande kinderen ten platten lande in het jaar 1838, het laatste vóór de invoering van het Groninger reglement 20821 bedroeg, en bij de invoering van het school-reglement op eens tot 30086 klom.

4o. dat het inkomen des onderwijzers wordt verzekerd; hij van alle onaangenaamheden, aan de invordering van schoolgelden verbonden, wordt bevrijd, van geenerlei baatzucht of onregmatig voordeel aanbrengeende handelingen kan worden verdacht en zich eene berekening van zijne jaarlijksche inkomsten kan maken, waarnaar hij zijne uitgaven te regelen heeft.

Hierdoor heeft hij minder misrekening, minder financiële zorgen te duchten, kan hij zijnen post met meer ijver en opgewektheid waarnemen en in waarheid zijn wat hij zijn moet; een volijverig en van willekeur onafhankelijk ambtenaar.

Ziet het, Edel Groot Achtbare Heeren! hoezeer de heer VAN DEN NEDER, die, als laatst hoofd-inspecteur van het middelbaar en lager onderwijs in dezen voorzeker de meest bevoegde regter is, van het onomstootbare van deze waarheid is doordrongen, als hij in zijne *Geschiedkundige schets van Neerlands schoolwetgeving*, bladzijde 144 zegt:

„Is de school voor de jeugd dan eerst eene ware school, wanneer de onderwijzer er voor en in is, wat hij er voor en in kan en behoort te zijn; is daartoe, wie durft het ontkennen of weerspreken? de conditio sine qua non een in zijnen kring bescheiden deel en een van de ouders zijner leerlingen onafhankelijk bestaan, — dan ook voorzeker prijzen dezelve maatregelen (het Groninger reglement) zich boven alle verwachting hoogelijk aan.”

Meer dan deze korte trekken zal wel niet noodig zijn om UED. Groot Achtbaren van het wenschelijke van een algemeen provinciaal schoolreglement voor dit gewest te overtuigen.

De daarstelling van schoolfondsen is, daarenboven, geheel overeenkomstig den geest der wetten op het lager onderwijs.

Om tot de overtuiging hiervan te geraken, lette men slechts op den inhoud van artikel 3 der wet van 3 april 1806; artikel 30 van het reglement A voor het lager schoolwezen en onderwijs binnen de Bataafsche republiek; artikel 3 van het besluit van 20 maart 1814, en artikel 5 en 7 van Zr. Ms. besluit van 27 mei 1830.

Onder alle bestaande schoolfondsen, echter, voor soverre ons die bekend zijn, is ons geen doelmatiger en billijker voorgekomen, dan dat, hetwelk sedert 8 jaren in de provincie Groningen van kracht is, en waarvan de heer VAN DEN NEDER zegt:

„Zijn de scholen voor en om der jeugd wille daár; bereiken zij haar doel, naar mate zij door deze algemeen worden bezocht, — dan voorzeker hebben de Groninger maatregelen onwedersprekelijk hooge verdiensten.” — En op bladzijde 147:

„Roem en dank hebben de provinciale staten van Groningen voor hun ressort, dat hoogste volksbelang zich zoo krachtigdadiglijk, anderen ten voorbeeld, te hebben aangetrokken.”

Wij twijfelen dan ook niet of hetzelfde zoude, behoudens eenige wijzigingen, vooral in het daarbij vastgestelde tantum voor onderwijs en schoolbehoefden, dat voor onze provincie te laag is gesteld, omdat naar die maatstaf vele onderwijzers in Gelderland zich in hunne inkomsten zouden bekort zien, voor Gelderland geheel van toepassing kunnen zijn, en wij mogen het niet ontveinszen, dat wij een fonds, in dien geest, als eene wezenlijke weldaad voor het onderwijs en de onderwijzers in Gelderland zouden beschouwen.

Wij vermeten ons, echter, niet het beter oordeel van UED. Groot Achtb. in eene zoo gewichtige zaak slechts eenigermate te beperken, met volle ruimte vertrouwend; dat UED. Groot Achtb., bij het behartigen

der belangen van het opkomend geslacht, ook het welzijn van Gelderlands onderwijzers niet sult uit het oog verliezen.

Daarom wagen het de adressanten de vrijheid te nemen, zich eerbiedig tot UED. Groot Achtb. te wenden, met nederig verzoek, dat het UED. Groot Achtb. moge behagen, voor de provincie Gelderland een algemeen school-reglement, in den geest van dat van Groningen, vast te stellen.

Hetwelk doande; enz.

(Dit adres, hetwelk door de afdeling Tiel van het *Nederlandsch onderwijzers-genootschap* is opgeworpen en door 71 onderwijzers uit het 6de, 8ste, 9de en 10de schooldistrict der provincie Gelderland is ondertekend, is den 31sten maart 1847, met eene geleidelijke missive, aan heeren gedeputeerde staten van Gelderland opgezonden.) B.

Weldadigheid.

Ontvangen van H. G. voor de Armen in den Boemelerwaard f 4.50.
Arnhem, 6 Junij 1847. H. J. VELDWIJK.

Advertentiën.

+++ De Goederen onder *Apeldoorn*, van wijlen den Heer W. ALPHERTS, zijn ingezet en verhoogd als volgt:

- 1o. 's *Grevenhout* f 5300.
- 2o. De 7 VOLLE VIERELS en een BIJL in het *Meervelder Bosch* in massa f 5400.
- 3o. De WEIDE, de *Dorpsmaat* f 675.
- 4o. De WEILANDEN aan de Broekstraat f 3300.

De toeslag is bepaald op Zaterdag den 19den Junij 1847, en wel van de Goederen onder 1o. en 2o. vermeld, des voormiddags ten 10 ure, in de herberg *Klein Milligen*, aan den Straatweg bij *Apeldoorn*, en van die, sub 3o. en 4o. aangeduid, des namiddags ten 5 ure, in het Logement *den Arend*, te *Apeldoorn*.

Nadere inlichtingen zijn te bevragen ten Kantore van den Executeur Testamentair den Heer J. A. POOL, Procureur te *Nijmegen*, en van den Notaris Mr. W. H. TAAIJ, te *Arnhem*; terwijl ten Kantore van laatstgenoemden verhoogingen op den prijs kunnen gedaan worden.

Men is voornemens, ten overstaan van den Notaris Mr. G. VAN ECK, gevestigd te *Arnhem*, op Dingsdagen den 22sten Junij en 6den Julij 1847, telkens des avonds ten zeven ure, in het Logement *den Vergulden Arend*, te *Arnhem*, bij inzet en toeslag, in perceelen, volgens uitbaking, en in massa, te veilen en finaal aan de meestbiedenden te verkoopen:

Ongeveer negen Banders BOUWLAND, aan elkander gelegen op de Hoogten onder *Arnhem*, op den *Mussenberg*, aan twee zijden tusschen het landgoed *Klarenbeek*.

Op een gedeelte van dit land, ter grootte van ongeveer 2 Banders, in de nabijheid van de Lanen en Vijvers van *Klarenbeek*, staat eene soliede PACHTERS-WONING, met ACHTERHUIS en STAL, jonge BOOMGAARD en eenig PLANTSOEN, hetwelk in verbinding staat met een TUINHUISJE en eenig PLANTSOEN en VRUCHTBOOMEN, in zijne rasters en heggen op het hoogere gedeelte.

Het geheel, in 8 perceelen verpacht, levert jaarlijks aan pacht f 870, boven en behalve het genot van het Tuinhuisje en Plantsoen en de halve Vruchten uit den Boomgaard.

De losse landen, voor 6 jaren uit de hand verpacht geweest, zijn vrij bij eindiging van het seizoen; — het Tuinhuisje en Plantsoen zijn dadelijk beschikbaar.

Het geheel verdient de aandacht, als rentegevend perceel, en tevens, om desselvs uitmuntende ligging en geschiktheid, tot verdere aanleg van vermaak.

Nadere informatiën zijn verkrijgbaar bij genoemden Notaris en bij den Notaris Mr. J. B. NIJHOFF aldaar; bij welke Notarissen toegang-biljetten te verkrijgen zijn, ter bezigtiging van den afgesloten Tuin en het Tuinhuisje.

+++ De Notaris Mr. J. B. NIJHOFF, als laatste lathabende, zal, op Donderdag den 17den Junij eerstkomende, des voormiddags ten tien ure, in de Herberg *de Zalmen*, te *Doorwerth*, publiek, op dag, verkoopen:

Ongeveer 148 perceelen best UITERWAARDS HEELGRAS, uitgebaakt staande in genoemde *Heerlijkheid*.

De Notaris DE KRUIJFF, te *Voorst*, zal, op den 23sten Junij en den 7den Julij 1847, telkens des voormiddags om 10 uur, ten huize van A. M. VAN SOMEREN, te *Nijbroek*, doen inzetten en verkoopen:

A. Het ERVE en GOED DE POL, bestaande in HUIS, BOUW- en WEIDELANDEN, enz.; groot 7 Banders en 41 Roeden; gelegen aan den Kadijk, onder *Nijbroek*.

B. Een BOOMGAARD met BOUW- en WEIDELANDEN, enz.; groot 2 Banders, 94 Roeden en 25 Eilen; gelegen aan den Beken-dijk, onder *Terwolde*.

+++ Op Woensdag en Donderdag, den 16den Junij en 17den Junij 1847, te beginnen telkens des voormiddags om 10 uur, zullen, binnen *Wageningen*, in het Huis in de *Achterstraat*, Letter A, No. 236, in het openbaar, om contant geld, worden verkocht door den aldaar standplaats hebbenden Notaris J. KUIJK:

Eene aanzienlijke hoeveelheid GOUDEN en ZILVEREN BIJOUTERIE, als: HOROLOGIËN, BRACELETTEN, LEONTINES, HAAR- en DOEK-SPELDEN, OOR- en VINGERRINGEN, geëmailleerd en met diamanten en andere steentjes; GARNITUREN, COLLIERS, HALSKETTING, DAMES TOILET-, KAP- en WERKDOOSJES en RARITEITEN; MANS- en VROUWEN-KLEEDEREN, LIJSTOEBEHOOREN en LIJSSIERADEN, KANTEN, KATOENEN-, ZIJDEN- en andere STOFFEN, TAFEL-, BED- en HUISLINNEN, KATOENEN- en WOLLEN DEKENS, BEDDEN en MATRASSEN; voorts eenige MEUBELEN en HUISRAAD, en, eindelijk, een BROMMER op vier wielen voor één en twee Paarden, en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebracht.

Te zien Maandag en Dingsdag vóór den verkoop, van des voormiddags tien tot des namiddags drie ure.

TENTOONSTELLING

TE UTRECHT.

De Commissie voor de Utrechtsche Tentoonstelling van Voorwerpen van Inlandsche Nijverheid en Kunst brengt ter kennis van een ieder, die daarin belang mogt stellen, dat de Loten voor de Loterij van voorwerpen, van voornoemde Tentoonstelling afkomstig, waarvan de opening op den 15den dezer bepaald is, tegen den prijs van f 3.00 het lot, te verkrijgen zijn te *Utrecht* bij de navolgende Heeren Leden der Commissie:

Mr. F. VAN DE POLL, G. C. C. J. Baron VAN LIJNDEN VAN SANDENBURG, Jhr. Mr. P. A. BEELAERTS VAN OOSTERWIJK, Mr. J. HINLOPEN, E. C. U. VAN DOORN, Dr. J. J. BURGERHOUDT, Dr. P. H. J. WELLENBERGH, alsmede in het Gebouw van de Tentoonstelling op de *Maria-Plaats*,

Te *Arnhem* bij den Heer Mr. L. J. A. VAN ECK.

Te *Groningen* bij den Heer Dr. G. A. STRATINGH.

Te *Haarlem* bij den Heer K. KAAJ.

Te *Leiden* bij den Heer S. VAN DER PAAUW.

Te *Alkmaar* bij den Heer J. G. A. VERHOEFF.

Te *Oud-Beijerland* bij den Heer Mr. W. WIJNAENDTS.

Utrecht, 5 Junij 1847.
Namens de Commissie voornoemd;
P. H. J. WELLENBERGH,
Secretaris.

+++ In de *Betuwe* wordt TE KOOP GEVRAAGD, een HEERENHUIS met eenig BOUW- en WEILAND. — Adres, Lett. B, bij den Uitgever dezer. — Franco.

 Rijn-Stoomboot-vaart.
KEULSCHE-MAATSCHAPPIJ

DAGELIJSCHES DIENST
Van *Arnhem* direct naar *Keulen*, *Mainz*, *Mannheim*, *Strasbourg* en tusschen gelegen plaatsen.

Vertrek van *Arnhem*, des morgens ten 6 ure, om nog denzelfden avond te *Keulen* aan te komen.

Aankomst te *Arnhem* des avonds ten 6 ure, in correspondentie met den laatsten Spoorrein naar *Amsterdam*.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den ondergeteekende te *Arnhem*, bij de Factorij van den Nederlandschen Rijn-Spoorweg te *Amsterdam*, en door geheel het Rijk, aan de Kantoren van de Algemeene Expeditie-Maatschappij (*JONKER*), met welke Diligence-Diensten deze Vaart in eendrachtelijk verband staat.

H. BUUDE, G. J. ZN.

* De Weduwe D. B. VAN WERMESKERKEN, boekhandellaresse te *Tiel*, heeft uitgegeven:

F. C. J. VAN SWIETEN, gepensionneerd Luitenant-Kolonel der Infanterie, van het Indische leger, Ridder der Militaire Willem-Orde, 3de klasse.

Bedenkingen tegen het geschrift: *de Zeemagt beschouwd in verband met de Oostindische Bezittingen van het Rijk*, a f 0.65.

De Brochure, onlangs bij de Erven DOORMAN te 's Hage uitgegeven, getiteld: *De Zeemagt beschouwd in verband met de Oostindische Bezittingen van het Rijk* wordt in bovengenoemd Werkje beoordeeld, getoetst en in verband beschouwd met een door denzelfden schrijver in A. P. bij de Gebroeders BELINFANTE te 's Hage, uitgegeven Werk, getiteld: *Blik op de verdediging van Neerlands Oost-Indische Bezittingen*.

Waterhoogte te *Arnhem*.
Den 7 Juni 2 El 6 Palm 5 Duim: gew. O D. gev. 2 D.
Te *Arnhem*, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.